

Martyna Jarosz * <https://orcid.org/0000-0002-6241-2508>
e-mail: martynajarosz.99@wp.pl

Analiza sytuacyjna rynku pracy na przestrzeni lat 2014–2019 w Polsce

https://doi.org/10.25312/2391-5129.32/2021_05mj

Celem podjętych badań jest zaprezentowanie zmian zachodzących w analizowanym okresie na rynku pracy w Polsce. W części teoretycznej przedstawiono zagadnienia rynku oraz rynku pracy, a także scharakteryzowano jego poszczególne zasoby. Przybliżono problematykę bezrobocia oraz jego przyczyny i skutki. W celu dokonania oceny sytuacyjnej rynku pracy w Polsce w latach 2014–2019 została wykonana analiza zasobowa oraz strumieniowa. Badania te zostały oparte na danych z wyżej wymienionych lat, ich źródło to Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Wyniki zostały przedstawione w formie opisowej oraz graficznej. Jak się okazało, sytuacja na rynku pracy z biegiem lat ulega poprawie. Można zaobserwować wzrost popytu oraz podaży na pracę, z tym że dana sytuacja rozwija się dynamicznie.

Słowa kluczowe: rynek pracy, bezrobocie, bezrobotni, aktywni zawodowo, bierni zawodowo, pracujący

Wprowadzenie

W gospodarce istnieje wiele typów i rodzajów rynku podzielonych według kryteriów, takich jak zasięg terytorialny, przedmiot obrotu, legalność, ujęcie branżowe czy liczba podmiotów. Przykładowymi rynkami są: kapitałowy, ziemi, walutowy itp. Poniższa praca jest poświęcona rynkowi pracy, stanowiącemu jeden z najistotniejszych elementów gospodarki, który cechuje się wysoką dynamiką przepływu zasobów należących do niego.

* Martyna Jarosz – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Inżynierii Produkcji, kierunek zarządzanie i inżynieria produkcji, Studenckie Koło Naukowe Zarządzania i Ekonomii.

W części teoretycznej praca ma na celu przybliżenie zagadnienia i problematyki rynku pracy. Będą w niej zdefiniowane pojęcia rynku oraz rynku pracy. Przedstawione zostaną objaśnienia zagadnień związanych z omawianym tematem.

Podjęty temat jest bardzo ważny dla osób wchodzących na rynek pracy. Szczególnie istotne są zmiany, jakie zachodzą na tym rynku, ma on bowiem charakter dynamiczny. Jednym z celów pracy jest sprawdzenie tez dotyczących zróżnicowania badanego rynku pod względem płci, wieku, a także miejsca zamieszkania.

W tym celu dokonana została analiza zasobowa oraz strumieniowa dla zasobów rynku pracy w Polsce, takich jak aktywni zawodowo bezrobotni i pracujący oraz bierni zawodowo. Zasoby te zostały podzielone kolejno według kryteriów płci, miejsca zamieszkania i wieku. Analiza oparta jest na danych z lat 2014–2019. Dane zaczerpnięto z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Analiza ma za zadanie zbadać zasoby oraz przepływy strumieni tych zasobów na rynku pracy.

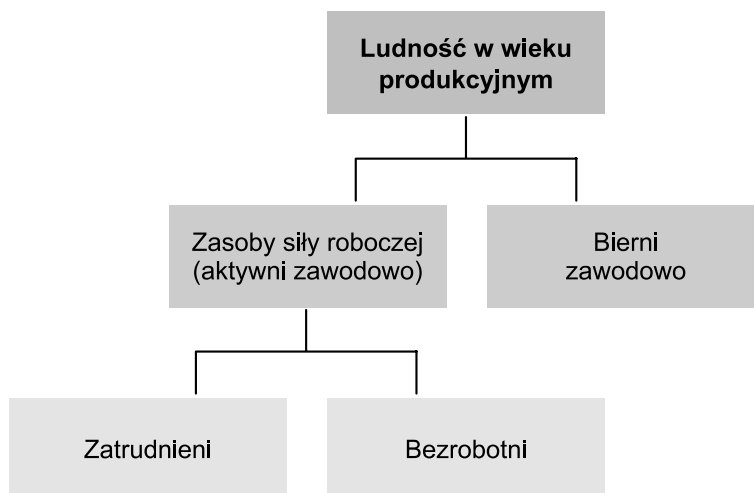
Pojęcie rynku oraz rynku pracy

Rynek w ujęciu historycznym oznaczał miejsce zgromadzeń ludności o charakterze ogólnorozrywkowym, społecznym. Z biegiem czasu termin ten nabrał znaczenia określającego miejsce wymiany dóbr pomiędzy sprzedawcami a nabywcami. Do pierwszych rynków można zaliczyć grecką agorę czy rzymskie forum. Obecnie rynek definiuje się jako ogół stosunków zachodzących pomiędzy sprzedającymi, którzy oferują w transakcji kupna-sprzedaży towary bądź usługi, co określa się mianem podaży, a kupującymi, którzy sygnalizują zapotrzebowanie na dane towary bądź usługi, poparte środkami pieniężnymi. Kupujący reprezentują stronę popytu. Zatem rynek obejmuje sprzężenia popytowo-podażowe, powiązane ze sobą za pomocą cen, pomiędzy podmiotami (sprzedający i nabywający) w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych (Churski, 1999: 5).

Rynek pracy jest bardziej skoncentrowany na tym, co stanowi jego przedmiot. Podczas gdy podmiotami rynku pracy są pracodawcy oraz pracownicy, przedmiotem wymiany rynkowej jest usługa pracy. Rynek pracy to miejsce, w którym dokonywana jest transakcja wymiany usługi pracy między pracodawcą a pracobiorcą oraz ustalane są: wielkość transakcji, warunki i wysokość ceny, czyli płacy. Płaca jest to cena, którą są w stanie zapłacić zleceniodawcy za wykonaną usługę pracy na rzecz zleceniobiorców. Odgrywa ona ważną rolę w tym procesie, gdyż jest jednym z głównych czynników motywujących do podjęcia pracy (Mortimer-Szymczak, 1995: 28–29). Tutaj pracodawcy zgłaszają swoje zapotrzebowanie (popyt) na pracę, a pracownicy, reprezentując stronę podaży, oferują kapitał ludzki, czyli posiadane umiejętności, kwalifikacje i doświadczenie. Sama wymiana ma charakter zinstytucjonalizowanego kontraktu (umowy) między podmiotami, w którym zawarte są wszystkie warunki dotyczące świadczenia usługi pracy (Kryńska, Kwiatkowski, 2013: 11–12).

Zasoby rynku pracy

Przykładowy podział zasobu rynku pracy znajduje się na rysunku 1. Podział ten obejmuje ludność w wieku produkcyjnym, to jest osoby w wieku pomiędzy 18. a 60. rokiem życia dla kobiet oraz 65. rokiem życia dla mężczyzn. Grupa ta dzieli się na ludzi aktywnych zawodowo oraz biernych zawodowo. Zasoby siły roboczej, czyli aktywni zawodowo, to osoby będące w wieku produkcyjnym wyrażające chęć podjęcia pracy. To osoby zarówno zatrudnione, jak i bezrobotni zarejestrowani.

Rysunek 1. Struktura ludności

Źródło: Bezrobocie, struktura ludności.

Bierni zawodowo to osoby poza zasobami siły roboczej w wieku produkcyjnym nieklasyfikujące się jako zatrudnione czy bezrobotne. Są to ludzie, którzy w badanym okresie nie pracowali, nie mieli pracy i nie wyrażali chęci jej poszukiwania bądź osoby, które nie pracowały ani nie poszukiwały pracy, lecz nie były zdolne do jej podjęcia w badanym okresie czasu (Gaura, 2017: 45).

Zatrudnieni to osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym okresie wykonują czynną pracę oraz otrzymują za nią wynagrodzenie bądź czerpią z racji jej wykonania inne zyski. Osobami pracującymi są także ci, którzy w danym momencie nie pracują ze względu na urlop, chorobę lub doksztalcanie się, ale są zatrudnione. Definicja ta obejmuje również osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową, o ile spełniają poniższe warunki:

- pracują w wyżej wymienionych dziedzinach w celu uzyskania dochodów, nawet gdy firma nie uzyskuje dochodów,
- osoba poświęca swój czas na dowodzenie działalnością, nawet jeśli nic nie zostało wyprodukowane, sprzedane,

- osoba, która jest w trakcie zakładania gospodarstwa rolnego, własnej działalności gospodarczej bądź praktyki (przykładem kwalifikującym może być zamawianie i zakup towarów lub maszyn w celu rozpoczęcia przedsięwzięcia (Dmochowska, 2003: 19).

Bezrobotni to osoby, które w badanym okresie czasu nie posiadają zatrudnienia ani nie wykonują żadnej pracy zarobkowej, lecz są zdolne i gotowe do podjęcia pracy w pełnym wymiarze czasu bądź co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, jeśli są to osoby z niepełnosprawnościami. Bezrobocie określa sytuacje niezrównoważenia rynku pracy, co świadczy o nadwyżce podaży pracy nad popytem. Taka sytuacja ma miejsce w większości krajów, gdzie występuje niepełne zatrudnienie (Drela, 2015).

Bezrobocie można podzielić na poszczególne rodzaje ze względu na kryterium, jakie stanowią jego przyczyny. Wyróżniamy:

1. Bezrobocie strukturalne o charakterze trwałym, związane z niedopasowaniem struktury podaży siły roboczej do struktury popytu na siłę roboczą. Ten przypadek wiąże się z niewystarczającymi kwalifikacjami bądź wykształceniem siły roboczej, a także z brakiem mobilności geograficznej.
2. Bezrobocie frykcyjne mające charakter krótkotrwały, związane z naturalnymi niedopasowaniami popytu na pracę i podaży pracy. Powodem może być niewystarczająca informacja, na przykład niewiedza o wolnym stanowisku pracy.
3. Bezrobocie technologiczne, bliskie bezrobociu strukturalnemu, związane z postępem technologicznym. Wynika z niewystarczających kwalifikacji oraz doświadczenia pracowników do podjęcia pracy z nowym programem bądź urządzeniem.
4. Bezrobocie koniunkturalne o charakterze krótkotrwałym, cyklicznym, nazywane również bezrobociem keynesowskim, spowodowane zmianą produktywności gospodarki.
5. Bezrobocie sezonowe wynikające z sezonowości prac. Przykładem są prace wakacyjne albo występujące w rolnictwie związane z warunkami klimatycznymi (Michalewicz, Fierek, 2018: 52–55; Łuba-Królik, 2014).

Przyczyny i skutki bezrobocia

W kwestii przyczyn bezrobocia ekonomiści są podzieleni na dwie grupy. W ujęciu keynesowskim powodem jest niezadawalający popyt na produkty, co wywołuje u producentów przymus zniżki kosztów produkcji. Przy bezrobociu klasycznym przyczyna wynika natomiast z zasady gospodarki wolnorynkowej, gdzie występuje tendencja do równowagi rynkowej. Bezrobocie burzy ową równowagę pełnego zatrudnienia, co jest ograniczeniem w działaniu mechanizmów rynku. Przyczyną bezrobocia jest zatem, po pierwsze, prywatyzacja przedsiębiorstw. Duży wpływ na poziom zatrudnienia mają niski poziom gospodarczy oraz duży przyrost osób w wieku produkcyjnym, który przekłada się na przyszły proces starzenia się społeczeństwa.

Po drugie, przyczyną jest słaba aktywność ludzi w poszukiwaniu pracy. Dużym problemem jest także niewystarczający poziom wykształcenia. Jako trzecią przyczynę bezrobocia można wymienić „szok makroekonomiczny”, objawiający się spadkiem produkcji przemysłowej. Przykładem jest redukcja wydobycia węgla kamiennego w Polsce (Batorska, 2005: 242–243).

Skutki bezrobocia mogą być pozytywne i negatywne. Do pozytywnych należy przykład bezrobocia frykcyjnego, które jest krótkookresowe i powoduje wzrost konkurencyjności wśród pracowników. Na jedno stanowisko przypada większa liczba osób, dlatego pracownicy w celu wyróżnienia się z tłumu podnoszą swoje kwalifikacje. Widać tu zatem walor motywacyjny, poprawę efektywności pracy oraz zwiększenie zaangażowania pracowników, szczególnie wobec zagrożenia bezrobociem długookresowym, kiedy maleją postulaty pracowników. Dostrzegalne są głównie korzyści dla przedsiębiorstw. Do negatywnych skutków bezrobocia należą wzrost wydatków publicznych oraz rozwój szarej strefy (niezarejestrowana działalność gospodarcza), spadek PKB, który oznacza ogólne zmniejszenie dochodów gospodarstw domowych (Cieślukowski, 1998). Do skutków psychospołecznych zalicza się między innymi utratę statusu społecznego, biedę, ubóstwo, emigrację zarobkową, obniżenie samooceny, niski poziom zadowolenia z życia, stres, zaburzenia zdrowia psychicznego, izolację społeczną i wiele innych (Śmilgin, 2006: 426–430).

Analiza sytuacyjna rynku pracy w latach 2014–2019 w Polsce

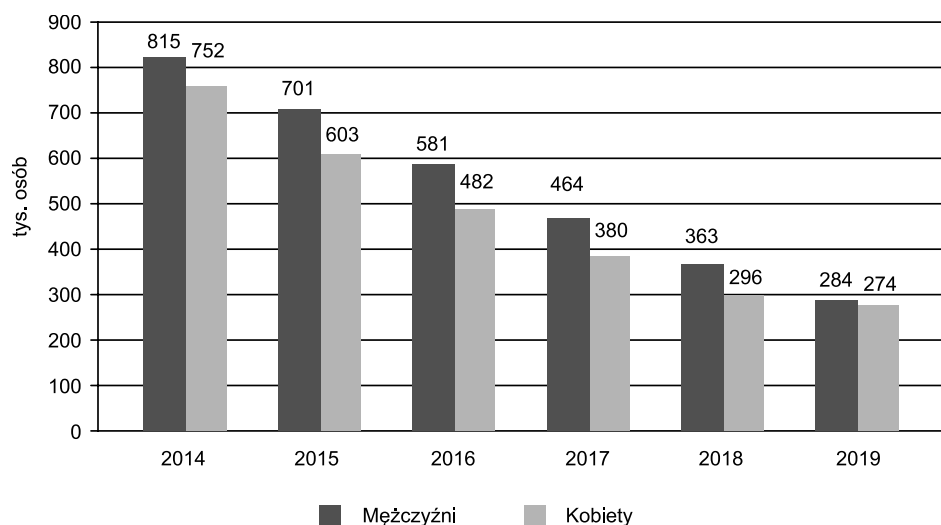
Celem niniejszego rozdziału jest przedstawienie analizy zasobów rynku pracy w Polsce na przestrzeni lat 2014–2019. Zaprezentowane dane zostały pobrane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Analizując dane dotyczące aktywnych zawodowo bezrobotnych z podziałem na płeć (rys. 2), możemy zaobserwować, że udział mężczyzn bezrobotnych jest stosunkowo mniejszy niż kobiet. Świadczy to o dużym bezrobociu wśród kobiet w Polsce w badanym okresie.

Wartości liczbowe w roku 2019 osiągnęły niemal identyczny poziom, dla kobiet wartość ta wynosiła 274 tys. osób, a dla mężczyzn 284 tys. osób. Widoczne jest tutaj świadectwo postępu cywilizacyjnego w zatrudnianiu kobiet. Na przestrzeni lat 2014–2019 liczba zarówno kobiet, jak i mężczyzn bezrobotnych malała z roku na rok.

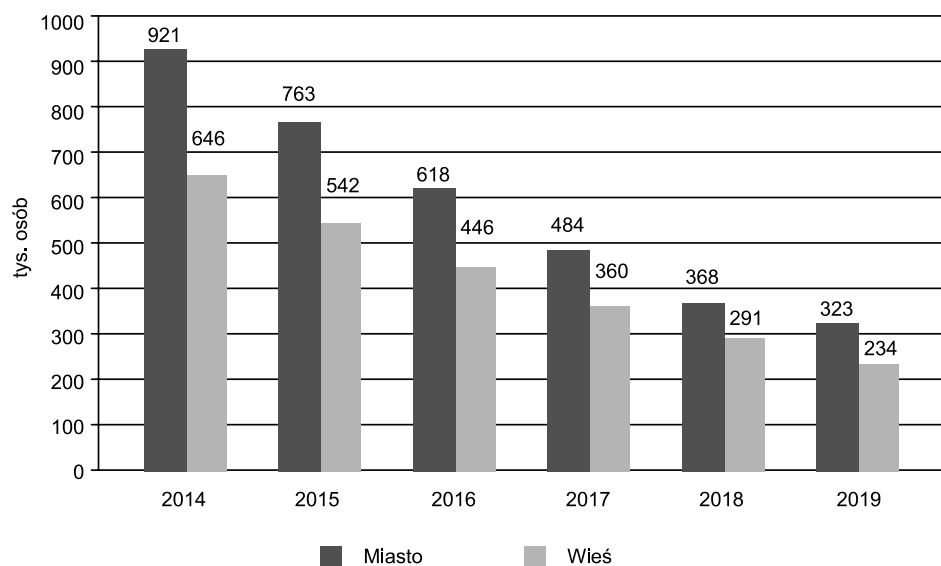
W 2014 roku liczebność kobiet pozostających bez zatrudnienia wynosiła 752 tys., zaś w 2019 – 274 tys. Liczba mężczyzn w 2014 roku osiągnęła 815 tys., a w 2019 roku – 284 tys. Zatem spadek liczebności bezrobotnych kobiet na przestrzeni lat wynosił 478 tys. osób, a liczba mężczyzn zmniejszyła się o 531 tys. Na rysunku 2 można zaobserwować spadek bezrobocia, który świadczy o polepszeniu sytuacji gospodarki państwa oraz poprawie struktury zatrudnienia.

Na rysunku 3 poddano analizie aktywne zawodowo osoby bezrobotne z podziałem według miejsca zamieszkania.

Rysunek 2. Aktywni zawodowo bezrobotni według płci (2014–2019) w Polsce

Źródło: opracowanie własne.

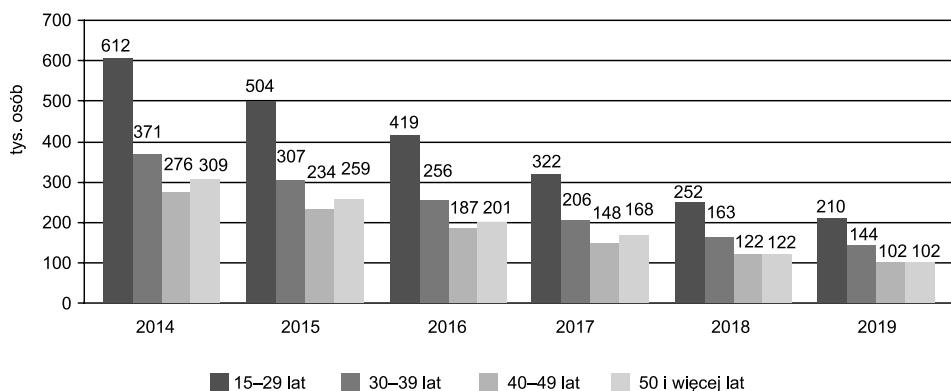
Rysunek 3. Aktywni zawodowo bezrobotni według miejsca zamieszkania (2014–2019) w Polsce

Źródło: opracowanie własne.

W roku 2014 liczba bezrobotnych w miastach wynosiła 921 tys., a na wsiach 646 tys. osób. W obu przypadkach wartości te malały stopniowo z biegiem lat do 2019 roku, kiedy wynosiły odpowiednio dla miast 323 tys., zaś dla wsi – 234 tys. Obserwujemy tu spadek liczebności bezrobotnych dla miast o 598 tys., a dla wsi o 412 tys.

Warto także zauważyć, że w miastach na przestrzeni analizowanych lat jest stosunkowo więcej bezrobotnych niż na wsiach, doskonale widać to na wykresie (rys. 3). O tej różnicy może decydować definicja osoby pracującej, która określa, że może nią być osoba posiadająca gospodarstwo rolne – dlatego też odnotowujemy niższe wartości w zakresie bezrobotnej populacji zamieszkującej wieś.

Kolejno na rysunku 4 zaprezentowano dane dotyczące osób bezrobotnych według podziału wiekowego na przestrzeni lat 2014–2019.

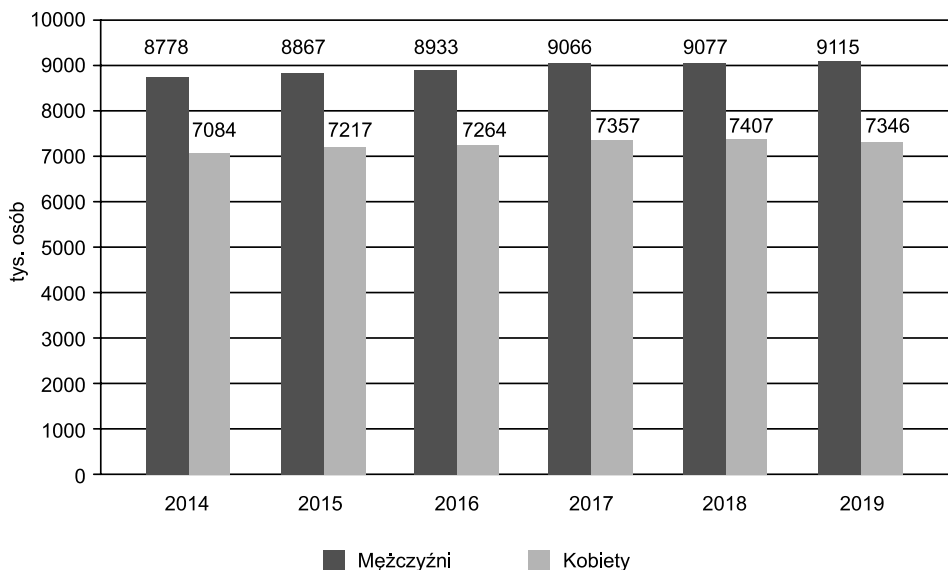

Rysunek 4. Aktywni zawodowo bezrobotni według wieku (2014–2019) w Polsce

Źródło: opracowanie własne.

Analizując grupę bezrobotnych z podziałem na wiek, obserwujemy, że największy udział bezrobotnych mieści się w przedziale wieku 15–29 lat, na następnym miejscu plasuje się przedział wiekowy 30–39 lat. Przedziały 40–49 oraz 50 i więcej lat nieznacznie się różnią pod względem liczby bezrobotnych, a w latach 2018 i 2019 mają te same wartości (122 tys. osób). W latach 2014–2019 wartości przedziałów wiekowych wykazują tendencję spadkową: w przedziale wiekowym 15–29 lat jest spadek wartości z 612 tys. do 210 tys. (mniej o 402 tys.), w przedziale 30–39 lat – spadek z 371 do 144 tys. (mniej o 227 tys.), przedział 40–49 lat – spadek z 276 do 102 tys. (mniej o 174 tys.) oraz przedział 50 lat i więcej – spadek z 309 do 102 tys. (mniej o 207 tys.). Największy spadek liczebności osób bezrobotnych na przestrzeni analizowanych lat widoczny jest w przedziale wiekowym 15–29 lat.

Następnie przedstawiono liczebność osób aktywnych zawodowo pracujących według płci. Na przestrzeni badanych lat można zauważyć stopniowy wzrost tych wartości liczbowych. (rys. 5).

Rysunek 5. Aktywni zawodowo pracujący według płci (2014–2019) w Polsce

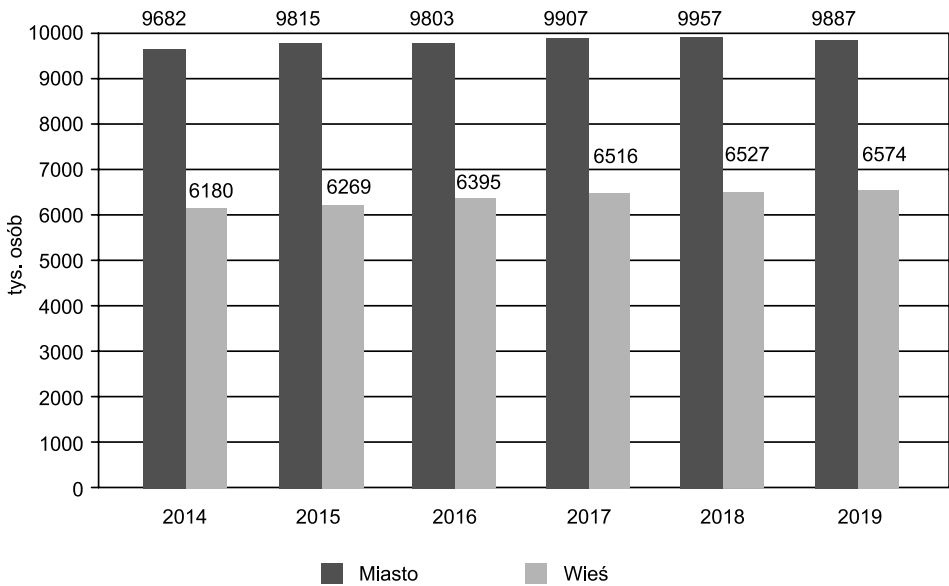
Źródło: opracowanie własne.

Obserwowana tendencja wzrostowa może być spowodowana poprawą sytuacji gospodarczej w kraju. Udział mężczyzn pracujących jest stosunkowo większy od kobiet, a stosunek ilościowy obu zbiorowości kształtuje się na prawie identycznym poziomie z upływem czasu. W ciągu analizowanych lat od 2014 roku liczba kobiet pracujących wzrosła o 323 tys. do 2018 roku, następnie w 2019 roku spadła o 61 tys., a liczba mężczyzn wykazuje stałą tendencję wzrostową i w ostatnim roku wyniosła o 337 tys. więcej niż w roku 2014. Wciąż obserwujemy istotną różnicę między zatrudnieniem kobiet i mężczyzn, bowiem zatrudnionych mężczyzn jest zdecydowanie więcej.

Następnie poddano analizie osoby pracujące pod względem miejsca zamieszkania. Liczebność została przedstawiona na rysunku 6.

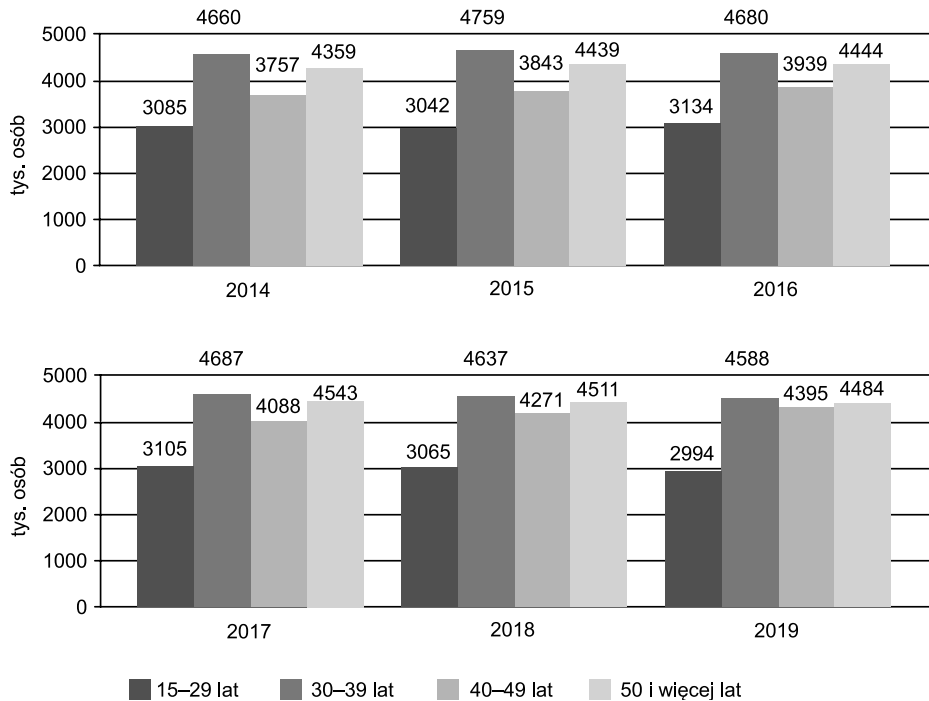
Zarówno miasta, jak i wsie odznaczają się tendencją do wzrostu liczby osób pracujących z biegiem lat. Oprócz jednej sytuacji, która miała miejsce na przełomie lat 2015 i 2016, kiedy liczba pracujących w miastach zmalała (z 9815 tys. do 9803 tys.), następnie wartości te wzrastały. Udział osób pracujących w miastach jest znacznie większy w porównaniu z ludnością wsi. Z roku na rok stosunek ilościowy obu grup znajduje się na stałym poziomie. Na przełomie lat 2014 i 2019 liczba osób aktywnych zawodowo pracujących wzrastała następująco: dla miast z 9682 tys. do 9887 tys. (wzrost o 205 tys.), a dla wsi z 6180 tys. do 6574 tys. (wzrost o 394 tys.).

Rysunek 7 przedstawia klasyfikację osób aktywnych zawodowo pracujących z podziałem na wiek.

Rysunek 6. Aktywni zawodowo pracujący według miejsca zamieszkania (2014–2019) w Polsce

Źródło: opracowanie własne.

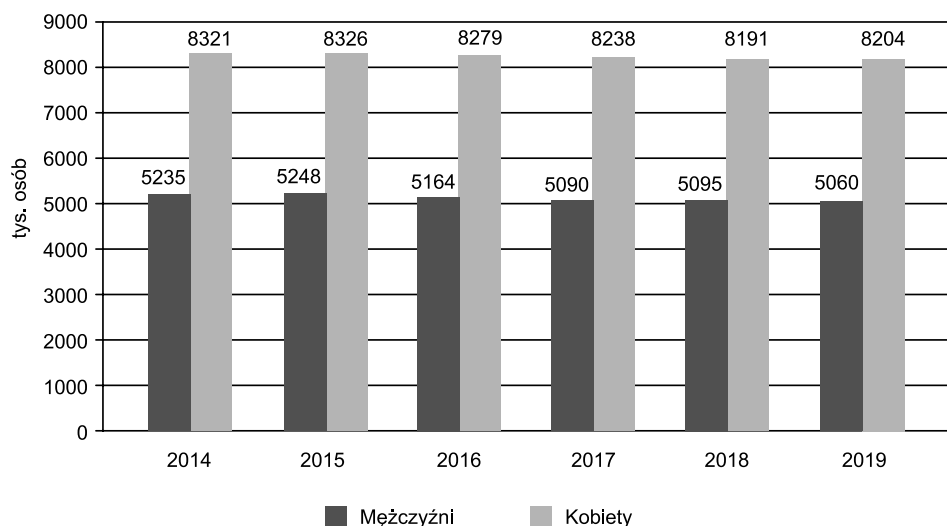

Rysunek 7. Aktywni zawodowo pracujący według wieku (2014–2019) w Polsce

Źródło: opracowanie własne.

W latach 2014–2019 najmniejszy udział miały osoby aktywne zawodowo pracujące w przedziale wiekowym 15–29 lat. Pozostałe grupy plasowały się na prawie identycznym poziomie z minimalnymi odchyleniami. Z upływem lat w przedziale 15–29 lat liczba osób pracujących głównie malała (z 3085 tys. do 2994 tys.). Jedynym odstępstwem są lata 2015 i 2016, kiedy liczba ta wzrosła. Następnie w przedziale 30–39 lat występowały wahania wartości (na przykład w latach 2014 i 2015 odnotowano wzrost, a w latach 2017 i 2018 – spadek wartości). Natomiast liczba ludności aktywnej zawodowo pracującej w wieku 40–49 lat wykazuje stałą tendencję wzrostową i na przełomie lat 2014 i 2019 wzrosła o 638 tys. Analizując dane z przedziału wiekowego 50 i więcej lat obserwujemy stały wzrost liczby osób pracujących w latach 2014–2017 o 184 tys., a od 2017 do 2019 roku liczba ta zmalała z 4543 tys. do 4484 tys. osób.

Na rysunku 8 przedstawiono podział kobiet oraz mężczyzn biernych zawodowo w Polsce.

Rysunek 8. Bierni zawodowo według płci (2014–2019) w Polsce

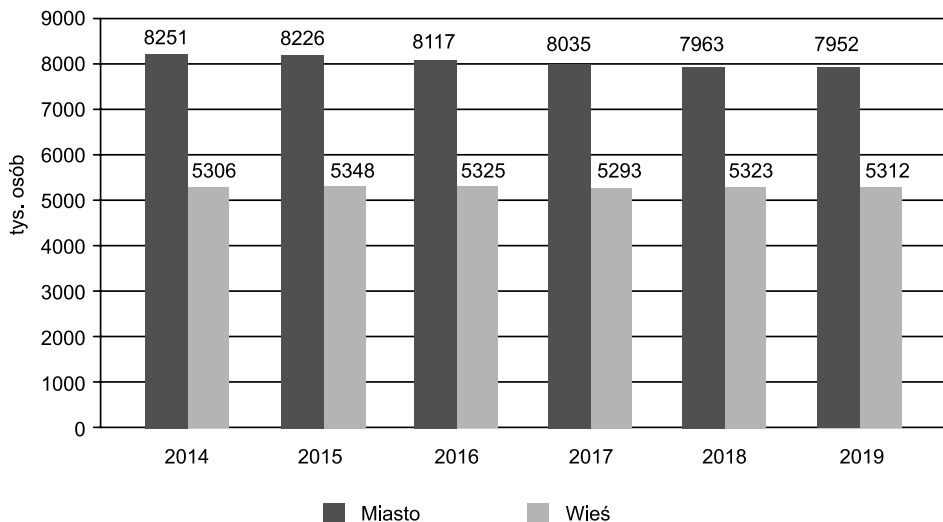
Źródło: opracowanie własne.

Udział kobiet biernych zawodowo w latach 2014–2019 jest znacznie większy od udziału mężczyzn. W badanym okresie stosunek ilościowy obu grup nie zmienia się znacznie, plasuje się na prawie stałym poziomie z małymi odchyleniami. Sytuacja kobiet biernych zawodowo wygląda następująco: w latach 2014–2015 liczebność wzrosła minimalnie, to jest o 5 tys. osób, następnie od 2015 do 2018 roku liczba ta zaczęła maleć (z 8326 tys. do 8191 tys.), a w 2019 roku zwiększyła się do 8204 tys.

Podobnymi wahaniami wartości odznacza się grupa mężczyzn biernych zawodowo, gdzie liczba przyjmuje ogólną tendencję malejącą z wyjątkiem lat 2014 i 2015,

kiedy odnotowano wzrost z 5235 tys. do 5248 tys. oraz 2017 i 2018, gdy wartość ta wzrosła minimalnie o 5 tys. osób.

Na rysunku 9 zostały zaprezentowane wartości liczbowe dla osób biernych zawodowo zamieszkujących miasta i wsie.

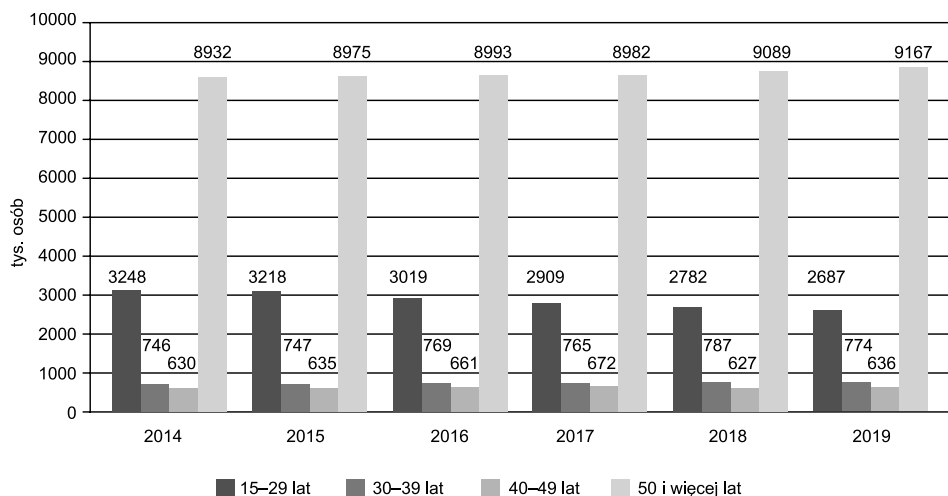

Rysunek 9. Bierni zawodowo według miejsca zamieszkania (2014–2019) w Polsce

Źródło: opracowanie własne.

W analizowanych latach udział biernych zawodowo ludzi zamieszkujących miasta jest większy niż mieszkańców wsi. Stosunek ilościowy obu grup plasuje się na stałym poziomie z niewielkimi odchyleniami. Przy czym odnośnie do miast wartość przyjmuje tendencję spadkową z 8251 tys. do 7952 tys. (o 299 tys.). W danych dotyczących wsi występuje sporo minimalnych wahań wartości. Najpierw wartość wzrasta w latach 2014–2015 z 5306 tys. do 5348 tys., następnie kolejno spada w roku 2016 i 2017, by znowu wzrosnąć w 2018 roku i zmaleć rok później do 5312 tys.

Na koniec zostały przeanalizowane dane osób biernych zawodowo podzielonych według wieku.

Rysunek 10. Bierni zawodowo według wieku (2014–2019) w Polsce

Źródło: opracowanie własne.

W latach 2014–2019 udziały biernych zawodowo według wieku wyglądały następująco: największe udziały na tle innych grup ma przedział wiekowy 50 i więcej lat, następnie o niemalże trzykrotnie mniejsze udziały ma przedział wiekowy 15–29 lat. Na podobnym poziomie plasują się udziały dwóch pozostałych grup z małą przewagą liczebności przedziału 30–39 lat. Stosunek ilościowy tych grup z biegiem lat znajduje się na prawie stałym poziomie. Analizując kolejno wszystkie przedziały wiekowe, zauważamy, że w grupie 15–29 lat występuje tendencja spadkowa liczby osób biernych zawodowo – odnotowano spadek z 3248 tys. do 2687 tys. (mniej o 561 tys.). Wartość liczbowa dla przedziału wiekowego 30–39 lat przeważnie wzrastała – z 746 tys. do 787 tys. (w 2018 roku). W tej grupie odnotowujemy także niewielkie spadki wartości w latach 2016/2017 i 2018/2019. W przedziale wiekowym 40–49 lat zauważalna jest tendencja do wzrostu – wartości w latach 2014–2017 zwiększyły się z 630 tys. do 672 tys., następnie w latach 2017/2018 minimalnie maleją, a w ostatnim badanym roku liczba ta ponownie rośnie do 636 tys.

Podsumowanie

Z przeprowadzonej analizy danych zebranych na przestrzeni lat 2014–2019 w Polsce wynika, że sytuacja na rynku pracy stopniowo ulega poprawie. Od 2014 do 2019 roku można zaobserwować spadek liczby osób bezrobotnych. Przykładowo spadek według podziału na płeć w tych latach wynosił dla kobiet 478 tys. osób, a dla mężczyzn 531 tys. Liczebność zatrudnionych w badanych latach również znacznie wzrosła. Świadczyć to może o zwiększeniu liczby miejsc pracy na terenie kraju. Jedną z powielających się zależności występujących w analizie jest różnica między li-

czebnością kobiet i mężczyzn. Obserwowana zależność powtarza się na przestrzeni badanych lat, co dowodzi, że wciąż liczba kobiet bezrobotnych jest większa niż mężczyzn. Jedynie w roku 2019 wartości te są prawie identyczne. Niestety liczba osób biernych zawodowo ulega nieznacznej zmianie, liczebność grupy osób niegotowych do podjęcia zatrudnienia utrzymuje się na stałym poziomie.

Reasumując, analiza sytuacyjna rynku pracy w latach 2014–2019 jest dość zadowalająca. Po przeanalizowaniu danych możemy stwierdzić znaczną poprawę sytuacji na rynku pracy. Na ową poprawę ma wpływ wiele czynników. Niestety możemy przypuszczać, że wraz z malejącą liczbą osób w wieku produkcyjnym, wynikającą ze starzenia się społeczeństwa oraz migracji zarobkowej, sytuacja ta może ulec zmianie. Istotna jest więc pomoc dla osób szukających zatrudnienia, a także opracowanie metod, które ułatwią poszukiwanie pracy oraz rozwiązywanie problemów na rynku pracy.

Bibliografia

- Batorska U. (2005), *Rodzaje i struktura bezrobocia w Polsce*, [w:] Z. Ziolo, T. Rachwała (red.), *Przedsiębiorczość a współczesne wyzwania cywilizacyjne*, Wydawnictwo "MiWa", Kraków.
- Bezrobocie, struktura ludności*, Encyklopedia PWN, [https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Bezrobocie-struktura-ludnosci;3281992.html#prettyPhoto\[gallery\]/0/data%20dost%C4%99pu%2021.03.21](https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Bezrobocie-struktura-ludnosci;3281992.html#prettyPhoto[gallery]/0/data%20dost%C4%99pu%2021.03.21) [dostęp: 30.11.2021].
- Churski P. (1999), *Lokalne rynki pracy w województwie poznańskim w okresie transformacji społeczno-gospodarczej*, Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Cieślukowski M. (1998), *Ekonomiczne skutki i metody ograniczania bezrobocia*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, R. LX, z. 3–4.
- Dmochowska H. (red.) (2003), *Aktywność ekonomiczna ludności Polski*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
- Drela K. (2015), *Socjologia i inne nauki o pracy i bezrobociu – część II*, „Zeszyty Naukowe Firma i Rynek”, nr 1(48).
- Gaura E. (2017), *Wiek i płeć jako determinanty aktywności zawodowej ludności w Polsce*, „Przegląd Nauk Stosowanych”, nr 16.
- GUS – Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tablica> [dostęp: 19.02.2021].
- Kryńska E., Kwiatkowski E. (2013), *Podstawy wiedzy o rynku pracy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Łuba-Królik B. (2014), *Bezrobocie – pojęcie, rodzaje, skutki*, Narodowy Bank Polski, https://www.nbpportal.pl/_data/assets/pdf_file/0006/34287/bezrobocie-pojecie-rodzaje-skutki.pdf [dostęp: 26.03.2021].

- Michalewicz M., Fierek M.T. (2018), *Istota bezrobocia*, „Zeszyty Naukowe Gdańskiej Szkoły Wyższej”, nr 3(20).
- Mortimer-Szymczak H. (1995), *Rynek pracy i bezrobocie (pojęcia ogólne)*, „Acta Universitatis Lodzianis. Folia Oeconomica”, vol. 135.
- Śmilgin M. (2006), *Indywidualne i społeczne skutki bezrobocia na tle globalizacji*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy”, nr 8.

Summary

Situational analysis of the labour market in Poland from 2014 to 2019

The purpose of this article is to present the changes that took place in the labour market in Poland during the analyzed period. In the theoretical part of the paper, market and labour market issues are presented and individual resources are characterized. The issues of unemployment and its causes and effects are also presented. In order to make a situational assessment of the labour market in Poland from 2014 to 2019, a resource and stream analysis was performed. This research was based on data from the Local Data Bank of the Central Statistical Office. The results are presented in descriptive and graphic form. As it turns out, the situation on the labour market has been improving over the years and continues to improve. We can observe an increase in demand and supply for labour, but the given situation is developing in an ambiguous way.

Keywords: labour market, unemployment, unemployed, economically active, economically inactive, employed